

Số: 2029/KH-UBND

Long Khánh, ngày 09 tháng 11 năm 2023

KẾ HOẠCH

Tổ chức Tháng hành động Quốc gia phòng, chống HIV/AIDS năm 2023 trên địa bàn thành phố Long Khánh (Từ ngày 10/11 - 10/12/2023)

Căn cứ Kế hoạch số 6762/KH-SYT ngày 07/11/2023 của Sở Y tế tỉnh Đồng Nai về Tổ chức Tháng Hành động Quốc gia phòng, chống HIV/AIDS năm 2023 trên địa bàn tỉnh Đồng Nai (từ ngày 10/11 - 10/12/2023).

Ủy ban nhân dân thành phố Long Khánh xây dựng Kế hoạch tổ chức Tháng hành động Quốc gia phòng, chống HIV/AIDS năm 2023 trên địa bàn thành phố Long Khánh (từ ngày 10/11 đến ngày 10/12/2023) với nội dung như sau:

I. MỤC TIÊU

Đẩy mạnh các hoạt động phòng, chống HIV/AIDS để giảm số người mới nhiễm HIV và tử vong liên quan đến AIDS, chấm dứt dịch AIDS tại Việt Nam vào năm 2030, giảm tác động của HIV/AIDS đến sự phát triển kinh tế - xã hội, trong đó:

1. Huy động sự tham gia của các nhà lãnh đạo, nhà hoạch định chính sách, người cung cấp dịch vụ và toàn thể cộng đồng cùng tham gia phòng, chống HIV/AIDS để tiếp tục tiến tới mục tiêu chấm dứt dịch bệnh AIDS vào năm 2030.

2. Tăng cường các hoạt động dự phòng lây nhiễm HIV, xét nghiệm phát hiện và điều trị sớm HIV/AIDS, đảm bảo việc tham gia bảo hiểm y tế của người nhiễm HIV, cung cấp các dịch vụ toàn diện về phòng, chống HIV/AIDS cho người dân đặc biệt cho những người dễ tổn thương, người có hành vi nguy cơ cao, người dân sống ở vùng sâu, vùng xa, đồng bào dân tộc ít người.

3. Giảm kỳ thị và phân biệt đối xử với người nhiễm HIV và người bị ảnh hưởng bởi HIV/AIDS; tăng cường sự hỗ trợ của gia đình, xã hội với người nhiễm HIV/AIDS và trách nhiệm của người nhiễm HIV/AIDS với gia đình, xã hội; tăng cường sự tham gia của cộng đồng trong các hoạt động phòng, chống HIV/AIDS.

4. Tiếp tục mở rộng độ bao phủ các dịch vụ và nâng cao chất lượng của các dịch vụ dự phòng, xét nghiệm HIV, bảo hiểm y tế và điều trị HIV/AIDS; điều trị các bệnh đồng nhiễm như viêm gan vi rút, lao, các bệnh lây truyền qua đường tình dục đến mọi người dân.

II. CHỦ ĐỀ VÀ KHẨU HIỆU

1. Chủ đề:

Tháng hành động Quốc gia phòng, chống HIV/AIDS năm 2023, Việt Nam chọn chủ đề “**Cộng đồng sáng tạo - Quyết tâm chấm dứt dịch bệnh AIDS vào năm 2030**”. (Giải thích chủ đề tại Phụ lục 1 đính kèm)

2. Khẩu hiệu của chiến dịch

1. Cộng đồng sáng tạo – Quyết tâm chấm dứt dịch bệnh AIDS vào năm 2030!
2. Tuổi trẻ sáng tạo - hành động vì một Việt Nam không còn AIDS!
3. Tuổi trẻ chung vai, vì ngày mai không còn HIV/AIDS!
4. Xét nghiệm là cách duy nhất để biết tình trạng nhiễm HIV của bạn!
5. Xét nghiệm HIV sớm là để bảo vệ chính mình và người thân!
6. Tuân thủ điều trị ARV để đạt được K=K!
7. Người có hành vi nguy cơ cao nên xét nghiệm HIV định kỳ 6 tháng 1 lần.
8. Điều trị ARV sớm giúp khỏe mạnh và giảm lây nhiễm HIV!
9. Tham gia bảo hiểm y tế là cách tốt nhất để người nhiễm HIV được điều trị HIV/AIDS liên tục suốt đời!
10. Phụ nữ mang thai cần xét nghiệm HIV để dự phòng lây truyền HIV từ mẹ sang con!
11. Hãy sử dụng bao cao su để bảo vệ cho bạn và người thân!
12. Dùng riêng bơm kim tiêm sạch giúp phòng lây nhiễm HIV!
13. Dự phòng và điều trị HIV/AIDS – Không để ai bỏ lại phía sau!
14. PrEP giúp bạn dự phòng lây nhiễm HIV!
15. Không kỳ thị và phân biệt đối xử với người nhiễm HIV/AIDS!
16. Nhiệt liệt hưởng ứng Ngày Thế giới phòng, chống AIDS 01/12/2023!
17. Nhiệt liệt hưởng ứng Tháng hành động Quốc gia phòng, chống HIV/AIDS năm 2023!

III. CÁC HOẠT ĐỘNG TRONG THÁNG HÀNH ĐỘNG:

1. Đồng loạt tổ chức Lễ mít tinh hưởng ứng Tháng hành động Quốc gia phòng, chống HIV/AIDS và Ngày Thế giới phòng, chống AIDS tại 15 phường, xã vào lúc 07 giờ 30 phút ngày 26/11/2023 (sáng Chủ nhật).
2. Tổ chức các hoạt động truyền thông:
 - Tăng cường thời lượng tuyên truyền trên Đài truyền thanh thành phố và loa phát thanh phường, xã về phòng, chống HIV/AIDS trong suốt thời gian triển khai tháng hành động Quốc gia phòng, chống HIV/AIDS.
 - Tổ chức xe loa tuyên truyền lưu động trên các trục đường chính của thành phố.
 - Tiếp nhận và treo các băng rôn tại 15 Trạm Y tế xã/phường trên địa bàn thành phố để tuyên truyền phòng, chống HIV/AIDS.
3. Tăng cường giới thiệu quảng bá rộng rãi về lợi ích của việc tiếp cận sớm các dịch vụ xét nghiệm HIV, dự phòng, chăm sóc, điều trị HIV/AIDS hiện

có tại Long Khánh và của tỉnh trên các phương tiện thông tin đại chúng, trang thông tin điện tử của thành phố như các dịch vụ tư vấn xét nghiệm HIV tự nguyện miễn phí, phòng khám và điều trị HIV ngoại trú (ARV) được bảo hiểm y tế thanh toán, cơ sở điều trị thay thế nghiện các chất dạng thuốc phiện bằng Methadone, chương trình cấp phát bơm kim tiêm và bao cao su miễn phí của dự án phòng, chống HIV tài trợ, chương trình dự phòng lây truyền HIV từ mẹ sang con.

4. Nâng cao chất lượng các dịch vụ, đảm bảo tính sẵn có, tính dễ tiếp cận của các dịch vụ dự phòng, chăm sóc và điều trị HIV/AIDS để tất cả người dân, nhất là những người dễ tổn thương, người nhiễm HIV, bệnh nhân AIDS, người nghiện các chất dạng thuốc phiện và những người có nhu cầu dễ dàng tiếp cận và thụ hưởng.

5. Vận động người nhiễm HIV và gia đình tích cực tham gia các hoạt động phòng, chống HIV/AIDS tại địa phương. Tổ chức các hoạt động truyền thông vận động đưa trẻ nhiễm HIV đến trường, học chung với trẻ không nhiễm HIV và chống kỳ thị phân biệt đối xử với trẻ nhiễm HIV.

6. Tuyên truyền, vận động các chủ doanh nghiệp tham gia các hoạt động phòng, chống HIV/AIDS cho người lao động; nhận người lao động là người nhiễm HIV, người sau cai nghiện, người đang được điều trị nghiện các chất dạng thuốc phiện bằng Methadone thay thế là hoạt động thiết thực chống kỳ thị và phân biệt đối xử với nhiễm HIV. Vận động các tổ chức, cá nhân tham gia ủng hộ kinh phí để tổ chức thăm hỏi, khám bệnh, cấp thuốc, cấp quà miễn phí cho người nhiễm HIV và bệnh nhân AIDS.

IV. TỔ CHỨC THỰC HIỆN

1. Trung tâm Y tế thành phố:

- Chủ trì, phối hợp với các cơ quan liên quan và UBND các phường, xã tham mưu UBND thành phố thực hiện Kế hoạch triển khai Tháng hành động Quốc gia phòng, chống HIV/AIDS năm 2023 trên địa bàn thành phố.

- Hướng dẫn các phường, xã đồng loạt tổ chức Lễ mít tinh hưởng ứng Tháng hành động Quốc gia phòng, chống HIV/AIDS và Ngày Thế giới Phòng, chống AIDS trên địa bàn vào lúc 07 giờ 30 phút ngày 26/11/2023.

- Hướng dẫn các cơ quan, đơn vị và UBND các phường, xã các nội dung tuyên truyền về chủ đề Ngày thế giới phòng, chống AIDS năm 2023.

- Phối hợp với Trung tâm Văn hóa - Thông tin và Thể thao thành phố tổ chức xe tuyên truyền lưu động trên các trục đường chính và các khu vực đông dân cư của thành phố để tuyên truyền về các hoạt động trong Tháng hành động Quốc gia phòng, chống HIV/AIDS từ nay đến ngày 10/12/2023.

- Phối hợp với các cơ quan, đơn vị, các đoàn thể thành phố và UBND các phường, xã tuyên truyền đến với cán bộ, công chức, viên chức, đoàn viên, hội viên, giáo viên, học sinh các trường trung học phổ thông trên địa bàn, công nhân tại các doanh nghiệp và nhân dân trên địa bàn về phòng, chống HIV/AIDS để cộng đồng biết và hưởng ứng, nhất là lợi ích của việc tiếp cận sớm các dịch vụ dự phòng, chăm sóc, điều trị HIV/AIDS. Giới thiệu các cơ sở cung cấp các

dịch vụ tư vấn xét nghiệm HIV tự nguyện miễn phí, các phòng khám và điều trị HIV ngoại trú được bảo hiểm y tế thanh toán; cơ sở điều trị nghiện các chất dạng thuốc phiện bằng Methadone thay thế; điều trị dự phòng trước phơi nhiễm HIV (PrEP); chương trình cấp phát bơm kim tiêm và bao cao su miễn phí do các dự án phòng, chống HIV tài trợ; chương trình dự phòng lây truyền HIV từ mẹ sang con để mọi người được dễ dàng tiếp cận và thụ hưởng.

- Chỉ đạo Trạm Y tế phường, xã tham mưu UBND phường, xã xây dựng Kế hoạch triển khai Tháng hành động Quốc gia phòng, chống HIV/AIDS năm 2023 trên địa bàn.

- Tiếp nhận và phân bổ vật tư, kinh phí đồng thời hướng dẫn phường, xã sử dụng kinh phí và quyết toán theo đúng quy định.

2. Đề nghị Bệnh viện Đa khoa khu vực Long Khánh:

Tổ chức tốt các hoạt động truyền thông nhân Tháng hành động Quốc gia phòng, chống HIV/AIDS, nhất là tuyên truyền về dịch vụ phòng lây truyền HIV từ mẹ sang con cho các phụ nữ đến khám thai và sanh con tại bệnh viện.

3. Công an thành phố:

- Phối hợp với Phòng Lao động - Thương binh - Xã hội, Trung tâm Y tế thành phố, UBND các phường, xã thực hiện các biện pháp phòng, chống và kiểm soát ma túy trên địa bàn; đấu tranh, xử lý nghiêm các đối tượng có hành vi vi phạm pháp luật về sử dụng trái phép chất gây nghiện, các hoạt động mại dâm để phòng lây nhiễm HIV/AIDS.

- Chỉ đạo Đội nghiệp vụ và Công an các phường, xã tạo điều kiện, phối hợp, hỗ trợ Trung tâm Y tế thành phố triển khai đảm bảo an ninh trật tự tại cơ sở điều trị Methadone số 4 khi cần thiết.

- Tổ chức tuyên truyền hưởng ứng Tháng hành động Quốc gia phòng, chống HIV/AIDS trong cán bộ, chiến sĩ của ngành từ thành phố đến phường, xã.

4. Phòng Giáo dục - Đào tạo:

- Phối hợp với Trung tâm Y tế thành phố tổ chức các hoạt động tuyên truyền, các hội thi tìm hiểu phòng, chống HIV/AIDS trong các trường học phù hợp với lứa tuổi học sinh, đạt hiệu quả thiết thực.

- Chỉ đạo Ban Giám hiệu các trường học huy động giáo viên, học sinh tham gia mít tinh hưởng ứng Tháng hành động Quốc gia phòng, chống HIV/AIDS tại phường, xã; tham gia các hoạt động phòng, chống HIV/AIDS, phòng, chống tệ nạn ma túy, mại dâm tại gia đình và cộng đồng.

5. Trung tâm Giáo dục nghề nghiệp - Giáo dục thường xuyên thành phố và đề nghị Ban Giám hiệu các trường trung học phổ thông: Phối hợp với Trung tâm Y tế thành phố tuyên truyền cho giáo viên, học sinh các trường trên địa bàn về nguyên nhân, cách phòng lây truyền HIV/AIDS nhằm nâng cao kiến thức và hành vi phòng, chống HIV/AIDS cho học sinh tại các trường học.

6. Trung tâm Văn hoá - Thông tin và Thể thao thành phố:

- Phối hợp với các ngành liên quan tăng cường công tác thông tin tuyên truyền về phòng, chống HIV/AIDS.

- Phối hợp với Trung tâm Y tế thành phố tổ chức xe thông tin lưu động và thực hiện băng rôn trên các trục đường chính và khu vực đông dân cư để tuyên truyền về phòng, chống HIV/AIDS.

- Phối hợp với Trung tâm Y tế tăng cường thời lượng tuyên truyền trên hệ thống truyền thanh thông qua các bài viết, băng, đĩa chuyên môn để nâng cao nhận thức, sự hiểu biết về phòng, chống HIV/AIDS cho nhân dân trong suốt Tháng hàng động Quốc gia phòng, chống HIV/AIDS.

7. Phòng Lao động - Thương binh và Xã hội:

- Phối hợp với cơ quan liên quan tổ chức công tác cai nghiện, dạy nghề, giới thiệu việc làm giúp người nghiện tái hoà nhập cộng đồng và tránh tái nghiện.

- Phối hợp với Trung tâm Y tế và Công an thành phố, các cơ quan liên quan xét và thực hiện chế độ, chính sách cho người nhiễm HIV và những người ảnh hưởng HIV/AIDS theo quy định.

8. Phòng Tài chính - Kế hoạch:

Tham mưu UBND thành phố cân đối ngân sách để hỗ trợ kinh phí tổ chức các hoạt động phòng, chống HIV/AIDS trên địa bàn thành phố; đồng thời hướng dẫn các cơ quan, đơn vị, UBND các phường, xã sử dụng kinh phí hoạt động phòng, chống HIV/AIDS theo đúng quy định.

9. Đề nghị UBMTTQ và các đoàn thể thành phố:

Vận động đoàn viên, hội viên và quần chúng nhân dân tích cực tham gia hưởng ứng Tháng hành động Quốc gia phòng, chống HIV/AIDS năm 2023 tại gia đình và cộng đồng.

10. UBND các phường, xã:

- Căn cứ kế hoạch của UBND thành phố, xây dựng kế hoạch và tổ chức triển khai Tháng hành động Quốc gia phòng, chống HIV/AIDS năm 2023 trên địa bàn.

- Căn cứ hướng dẫn của Trung tâm Y tế thành phố, tổ chức mít tinh tại địa phương vào lúc **07 giờ 30 phút ngày 26/11/2023 (sáng Chủ nhật)** với chủ đề **“Cộng đồng sáng tạo - Quyết tâm chấm dứt dịch bệnh AIDS vào năm 2030”**.

- Tăng cường thời lượng phát thanh tuyên truyền; phối hợp với các cơ quan chức năng thành phố tổ chức nói chuyện chuyên đề nhằm nâng cao nhận thức của cộng đồng, nhận thức tác hại và ảnh hưởng của HIV/AIDS, dẫn đến việc thay đổi hành vi, lối sống, không kỳ thị và phân biệt đối xử với người nhiễm HIV và gia đình của họ.

V. KINH PHÍ THỰC HIỆN:

Kinh phí sử dụng từ nguồn Chương trình mục tiêu Quốc gia phòng, chống HIV/AIDS của tỉnh như sau:

- Tổ chức mít tinh tại phường, xã: 1.300.000 đồng/phường, xã x15 phường, xã = 19.500.000 đồng.

- + Phong chữ (ghi rõ ngày, tháng, năm): 300.000 đồng
- + Nước uống: 50 người x 20.000 đồng/người/buổi = 1.000.000 đồng.
- Xe loa truyền thông lưu động tuyến thành phố: 2.600.000 đồng.
- + Băng rôn treo xe: 300.000 đồng cái x 2 cái = 600.000 đồng.
- + Tiền nhiên liệu: 2.000.000 đồng

Tổng cộng: 22.100.000 đồng (Hai mươi hai triệu một trăm nghìn đồng).

VI. CHẾ ĐỘ BÁO CÁO:

Sau khi kết thúc Tháng hành động Quốc gia phòng, chống HIV/AIDS, các cơ quan liên quan và UBND các phường, xã báo cáo kết quả thực hiện cho UBND thành phố thông qua Trung tâm Y tế thành phố **chậm nhất ngày 11/12/2023**.

Giao Trung tâm Y tế thành phố theo dõi các cơ quan, đơn vị, UBND các phường, xã thực hiện; đồng thời tổng hợp tham mưu UBND thành phố báo cáo kết quả thực hiện về Ban Chỉ đạo phòng, chống AIDS, tội phạm và tệ nạn xã hội tỉnh Đồng Nai theo quy định.

Yêu cầu các cơ quan, đơn vị liên quan và UBND các phường, xã căn cứ nhiệm vụ được giao xây dựng kế hoạch cụ thể để tổ chức triển khai thực hiện hiệu quả các hoạt động trong Tháng hành động Quốc gia phòng, chống HIV/AIDS năm 2023./.

CHỦ TỊCH

Nơi nhận:

- BCĐ PC AIDS, tội phạm và TNXH tỉnh;
- Sở Y tế;
- TT. Thành ủy;
- TT. HĐND TP;
- CT, PCT UBND TP;
- UBMTTQVN, các đoàn thể TP;
- Các cơ quan, đơn vị liên quan;
- UBND các phường, xã;
- Chánh, Phó VP;
- Lưu: VT, TH (VX).

Đỗ Chánh Quang

Phụ lục 1

GIẢI THÍCH CHỦ ĐỀ THÁNG HÀNH ĐỘNG QUỐC GIA PHÒNG, CHỐNG HIV/AIDS NĂM 2023

(Đính kèm Kế hoạch số 2029/KH-UBND ngày 09 tháng 11 năm 2023 của Ủy ban nhân dân thành phố Long Khánh)

"Cộng đồng sáng tạo - Quyết tâm chấm dứt dịch bệnh AIDS vào năm 2030"

1. Giải thích từ ngữ

Cộng đồng là những ai?

Cộng đồng cần được hiểu rộng, bao gồm các Bộ, ngành, đoàn thể trung ương và địa phương, các đơn vị, doanh nghiệp tư nhân, các khu công nghiệp, các tổ chức cộng đồng, các cộng đồng đích: công nhân lao động, học sinh sinh viên, đặc biệt là các nhóm hành vi nguy cơ dễ lây nhiễm HIV: Nam quan hệ tình dục đồng giới, người chuyển giới nữ, người nghiện chích ma túy, mại dâm, bạn tình của các nhóm trên.

Tại sao cần phải sáng tạo trong phòng, chống HIV/AIDS?

Sau 30 năm phòng, chống HIV/AIDS, có rất nhiều sáng kiến hay, mô hình hiệu quả đã được áp dụng trong truyền thông, giáo dục thay đổi hành vi, trong tiếp cận dịch vụ từ dự phòng lây nhiễm HIV, can thiệp giảm hại đến điều trị liên quan đến HIV/AIDS. Tuy nhiên, đến giai đoạn hiện nay, có những thay đổi về các yếu tố dịch tễ HIV/AIDS, nguồn lực phòng, chống HIV/AIDS, hệ thống tổ chức cơ quan chuyên trách phòng, chống HIV/AIDS tuyến tỉnh, cùng với sự hiểu biết của người dân về HIV, sự chia sẻ đồng cảm với người nhiễm HIV và các quần thể đích được nâng lên trong sự phát triển chung của toàn xã hội thì công tác phòng, chống HIV/AIDS cũng cần có những cách tiếp cận mới, sáng tạo và phù hợp.

Chấm dứt dịch bệnh AIDS vào năm 2030 là như thế nào?

Ngày 14/8/2020, Thủ tướng Chính phủ cũng đã phê duyệt Chiến lược Quốc gia phòng, chống HIV/AIDS¹ cho giai đoạn tới trong đó có mục tiêu chấm dứt dịch bệnh AIDS vào năm 2030. Việc xây dựng Chiến lược mới là yêu cầu cấp thiết để bảo đảm cụ thể hóa đầy đủ, kịp thời chủ trương, đường lối của Đảng về công tác phòng, chống HIV/AIDS và phù hợp với tình hình mới. Nghị quyết số 20-NQ/TW ngày 25/10/2017 của Ban Chấp hành Trung ương về tăng cường công tác bảo vệ, chăm sóc và nâng cao sức khỏe nhân dân đã đặt ra mục tiêu vào năm 2030 Việt Nam về cơ bản chấm dứt dịch bệnh AIDS.

Chấm dứt dịch bệnh AIDS không có nghĩa là không còn người nhiễm HIV, không còn người tử vong do AIDS mà là khi đó AIDS không còn là vấn đề sức khỏe đáng lo ngại ở cộng đồng. Mục tiêu chấm dứt dịch bệnh AIDS là khi Việt Nam đạt được các tiêu chí sau:

¹ Chiến lược Quốc gia chấm dứt dịch bệnh AIDS vào năm 2030 theo Quyết định số 1246/QĐ-TTG ngày 14/8/2020 của Thủ tướng Chính phủ.

- Số người nhiễm HIV phát hiện mới đạt mức dưới 1.000 trường hợp/năm. (Hiện nay >10.000 trường hợp/năm).

- Tỷ lệ người nhiễm HIV tử vong liên quan đến HIV/AIDS dưới 1,0/100.000 dân (Hiện nay, ước tính 3,5 người/100.000 dân).

- Tỷ lệ lây truyền HIV từ mẹ sang con xuống dưới 2% (Hiện nay 6%).

2. Tình hình dịch HIV tại Việt Nam

Theo số liệu 8 tháng đầu năm 2023 của Bộ Y tế, Việt Nam có khoảng 249.000 người nhiễm HIV, trong đó có khoảng 230.000 người nhiễm HIV đã được phát hiện và đang còn sống². Trong những năm qua, với những nỗ lực triển khai toàn diện và hiệu quả các giải pháp phòng, chống HIV/AIDS, Việt Nam đã giảm hơn 2/3 số người nhiễm mới và số người tử vong do HIV/AIDS so với 10 năm trước đây. Tỷ lệ nhiễm HIV giảm nhanh ở nhóm nghiện chích ma túy (từ 28,6% năm 2004 xuống 12,1% năm 2021) và phụ nữ bán dâm (từ 5,9% năm 2002 xuống 2,5% năm 2022)³; Việt Nam giữ vững mục tiêu khống chế tỷ lệ người nhiễm HIV trong cộng đồng dân cư ở mức dưới 0,3% (hiện ước đạt 0,26%), giảm tác động của HIV/AIDS đối với sức khỏe và phát triển kinh tế - xã hội của đất nước.

Tuy nhiên, đại dịch HIV/AIDS vẫn còn diễn biến phức tạp, nguy cơ quay trở lại còn cao. Số liệu giám sát cho thấy dịch HIV/AIDS có xu hướng gia tăng ở một số địa phương; tỷ lệ nhiễm HIV trong nhóm nghiện chích ma túy vẫn còn ở mức trên 12,1%⁴; đặc biệt, tỷ lệ nhiễm HIV trong nhóm nam quan hệ đồng tính (MSM) có xu hướng tăng rất nhanh trong những năm gần đây (từ 3,95% năm 2011, lên 5,1% năm 2015 và 12,5% năm 2022)⁵. Số MSM chiếm khoảng 42,3% trong số người nhiễm HIV được phát hiện 8 tháng đầu năm 2023⁶, chủ yếu ở độ tuổi trẻ từ 16-29 tuổi chiếm 41,7%, đặc biệt là công nhân các khu công nghiệp và học sinh, sinh viên (cá biệt có tỉnh chiếm đến 80% tổng số trường hợp nhiễm HIV được phát hiện)⁷.

Cũng trong số liệu giám sát phát hiện hàng năm, nhiễm HIV đang được trẻ hóa nhanh và đường lây chủ yếu qua quan hệ tình dục không an toàn, đặc biệt là quan hệ tình dục đồng giới nam. Nhóm tuổi 16-29 tăng nhanh trong số phát hiện mới, từ 4,0% năm 2012, đến 12,9% năm 2019 và 25,9% năm 2023⁸. Phân tích đường lây trong nhóm tuổi này cho thấy, 88,5% lây qua đường tình dục, đối tượng là nam quan hệ tình dục đồng giới chiếm 76,9%⁹ trong số những ca mới phát hiện trong độ tuổi này.

Theo số liệu tổng điều tra dân số năm 2021, tỷ lệ hiểu biết toàn diện về dự phòng lây nhiễm HIV ở nữ 15-24 tuổi chỉ chiếm 39,8%, ở nam độ tuổi này là

² Báo cáo 8 tháng đầu năm 2023 về công tác phòng, chống HIV/AIDS của Cục Phòng, chống HIV/AIDS.

³ Báo cáo giám sát trọng điểm các năm: 2002, 2004, 2021, 2022.

⁴ Báo cáo giám sát trọng điểm năm 2021.

⁵ Báo cáo giám sát trọng điểm năm 2011, 2015, 2022.

⁶ Báo cáo giám sát phát hiện năm 2023.

⁷ Kết quả giám sát địa phương.

⁸ Kết quả giám sát phát hiện năm 2012, 2019, 2023.

⁹ Kết quả giám sát phát hiện năm 2023

48,7%. Tỷ lệ có thái độ phân biệt đối xử với HIV ở nữ 15-24 tuổi là 36,6%, ở nam độ tuổi này là 39,7%. Ngay cả với các em có trình độ cao đẳng, đại học trở lên tỷ lệ hiểu biết toàn diện về dự phòng lây nhiễm HIV cũng chỉ đạt ở 39,8% đối với nữ, và 48,7% đối với nam¹⁰. Như vậy, nhóm tuổi này có kiến thức, thái độ rất hạn chế so với mục tiêu đặt ra chung của người dân Việt Nam 15-49 tuổi là 80% ở cả hai chỉ số trên.

3. Cộng đồng sáng tạo – Quyết tâm chấm dứt dịch bệnh AIDS vào năm 2030

Đứng trước tình hình dịch HIV/AIDS như phân tích ở trên, Bộ Y tế, Cơ quan thường trực Phòng, chống HIV/AIDS của Ủy ban Quốc gia phòng, chống AIDS, ma túy, mại dâm đã có những văn bản đề nghị Bộ Giáo dục – Đào tạo và Tổng Liên đoàn Lao động Việt Nam đẩy mạnh phòng, chống HIV/AIDS ở trường học và các khu cộng đồng. Ngành y tế các tỉnh/thành phố tăng cường phối hợp với các tổ chức cộng đồng, các doanh nghiệp xã hội, y tế tư nhân trong việc tiếp cận quần thể đích để cung cấp dịch vụ từ dự phòng đến điều trị và chăm sóc toàn diện.

Đối với các trường đại học, trung học chuyên nghiệp: các hoạt động truyền thông tăng cường cung cấp thông tin về HIV/AIDS, giới tính, sức khỏe sinh sản, tình dục an toàn; tác hại của ma túy; cảnh báo nguy cơ lây nhiễm HIV ở giới trẻ thông qua các sự kiện truyền thông lớn và các buổi offline với quy mô vừa và nhỏ cần được triển khai thường xuyên hơn, đặc biệt ở các tỉnh, thành phố có tình hình dịch HIV/AIDS cao như: TP Hồ Chí Minh, Cần Thơ, Hải Phòng, Thái Nguyên, Đồng Nai, Bình Dương...

Đối với Ngành Y tế và Liên đoàn lao động các tỉnh/thành phố, đặc biệt ở các tỉnh/thành phố tập trung nhiều khu công nghiệp: cần có kế hoạch phối hợp triển khai các hoạt động phòng, chống HIV/AIDS từ các hoạt động truyền thông và cung cấp dịch vụ dự phòng và xét nghiệm HIV cho công nhân, lao động nhằm bảo vệ sức khỏe và an toàn cho lực lượng lao động trước tác động của HIV/AIDS. Tăng cường các hoạt động truyền thông về phòng, chống HIV/AIDS trên các kênh thông tin, truyền thông của Liên đoàn Lao động Việt Nam và các doanh nghiệp, tập trung vào một số nội dung: hiểu biết về HIV/AIDS và các biện pháp phòng tránh; tiếp cận và sử dụng các dịch vụ phòng, chống HIV/AIDS; giảm kỳ thị và phân biệt đối xử với người nhiễm HIV... Tổ chức phân phát ấn phẩm truyền thông, các hội thảo, sự kiện và các hình thức truyền thông phù hợp khác về phòng, chống HIV/AIDS tại các công ty thuộc các khu công nghiệp có nhiều nam công nhân của một số tỉnh trọng điểm về HIV/AIDS, đặc biệt ở các khu công nghiệp lớn.

Trong những năm qua, các tổ chức cộng đồng (gồm các thành viên thuộc mạng lưới, cộng đồng người nhiễm HIV, người có hành vi nguy cơ cao lây nhiễm HIV đã tự nguyện hợp lực với nhau thành các nhóm) đã tích cực và sáng tạo tổ chức các hoạt động truyền thông phòng, chống HIV/AIDS, triển khai các hoạt

¹⁰Kết quả điều tra mục tiêu phát triển bền vững về trẻ em và phụ nữ Việt Nam năm 2020-2021.

động can thiệp giảm tác hại, cung cấp các dịch vụ xét nghiệm không chuyên, cung cấp sinh phẩm tự xét nghiệm HIV, chuyển gửi người có hành vi nguy cơ cao đến cơ sở y tế nhận các dịch vụ HIV/AIDS như làm xét nghiệm khẳng định HIV, điều trị ARV, điều trị methadone, điều trị PrEP. Các tổ chức cộng đồng đã có đóng góp phát hiện mới hơn 50% số người nhiễm HIV, giới thiệu phần lớn khách hàng nguy cơ cao tham gia điều trị dự phòng PrEP, hỗ trợ chuyển gửi người nhiễm HIV đi điều trị sớm ARV và đặc biệt hỗ trợ tuân thủ điều trị tốt, cầu nối cơ bản giữa nhân viên y tế và bệnh nhân, đóng góp vào việc giảm kỳ thị phân biệt đối xử đối với người nhiễm HIV.

Các cơ sở y tế triển khai các hoạt động cung cấp dịch vụ dự phòng và điều trị HIV/AIDS đều có liên kết với các tổ chức cộng đồng, các doanh nghiệp xã hội, y tế tư nhân trong việc tiếp cận quần thể đích. Vai trò của đội ngũ này như cánh tay nối dài của các cơ sở y tế đặc biệt hiệu quả khi dịch HIV/AIDS tại Việt Nam đang tập trung chủ yếu ở các nhóm có hành vi nguy cơ cao như nhóm nam quan hệ tình dục đồng giới, nghiện chích ma túy và mại dâm.